

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid KLARA
Teoretiska Gymnasium Linköping i Linköpings
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på KLARA Teoretiska Gymnasium Linköping avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid KLARA Teoretiska Gymnasium Linköping i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver tillsammans hitta strategier för att visa höga förväntningar och motivera alla elever till lärande.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna skapa en samsyn och gemensamma förhållningssätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **9 januari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektoren@skolinspektion.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:1268) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på KLARA Teoretiska Gymnasium Linköping leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Rektorn följer kontinuerligt upp skolans resultat och leder ett adekvat utvecklingsarbete

Granskningen visar att rektorn kontinuerligt följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande och att värdegrundsuppdraget får genomslag i undervisningen. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn samt av huvudmannen inkommen information framgår att rektorn följer upp elevers kunskapsresultat såväl på klassnivå som uppdelat per kön. Rektorn har en resultatdialog med skolchefen en gång i månaden där skolans resultat diskuteras och såväl måluppfyllelse, stöd till eleverna, närvaro och trygghet och studiero behandlas. Kunskapsresultaten analyseras av lärarkollegiet fyra gånger per termin där elevers progression analyseras. Elevernas kunskapsnivå dokumenteras med färgkodning och elever som riskerar att inte nå målen lyfts för diskussion vid elevkonferenser. Rektorn och biträdande rektor tar del av lärarnas betygsprognoser men även av lärarnas analys av kunskapsresultaten på gruppnivå. I intervju med rektorn framgår att bland annat läs- och skrivförmåga i svenska och utmaningar i matematiken är mönster som står ut med låga resultat trots genomförda insatser. Vidare uppger rektorn att en minskning av andelen män med examen statistiskt står ut. Där har utmaningar kring gymnasiearbetet identifieras som bakomliggande orsak. Mäns examensgrad från läsåret 2021/2022 till läsåret 2022/2023 sjönk från 98 procent till 72 procent. Bakomliggande faktorer som har identifierats är bland annat att många av de manliga eleverna har bristande studieteknik då elevernas första gymnasieår ägde rum under pandemin men även sociala omständigheter som inte är studierelaterade och påverkade gruppen män. Rektorn följer även upp elevers arbetsplatsförlagda lärande (APL) på gruppnivå där rektorn följer upp genomförande och resultat genom samtal med yrkeslärare och APL-samordnare. Vidare följer såväl rektorn som biträdande rektor upp undervisningens genomförande där lektionsobservationer genomförs. Lärare uppger i intervju att rektorns lektionsobservationer kan vara såväl formella som informella och att de både kan utgå från lärarens upplevda behov eller utifrån elevgruppens behov. Rektorn får även en bredare nulägesbild av skolans undervisning genom uppföljning av de två elevenkäter som årligen genomförs där eleverna under höstterminen får svara på en trygghetsenkät där frågor om undervisningen ingår, och under våren där eleverna får besvara en nöjd kund indexenkät. Enkäterna används även för att följa upp värdegrundsarbetets genomslag där rektorn har delegerat ledningen av värdegrundsarbetet till skolans förste lärare. Värdegrundsarbetet bedrivs genom att samtal förs med lärargruppen för att identifiera behov som sedan mynnar ut i åtgärder som lärarna prövar i undervisningen. Åtgärderna följs sedan upp och diskuteras vid arbetslagsmöten där effekten utvärderas. Under året har en riktad åtgärd handlat om språkbruk på skolan. Lärare

uppgger även hur värdegrundsarbetet får genomslag i undervisningen i form av diskussioner om normer och skolans elever bekräftar att värdegrundsarbetet är närvarande i skolan där hållbarhet och de globala målen står i centrum. Rektorn följer upp dess genomslag såväl i möten med försteläraren som vid lektionsobservationer.

Vidare visar granskningen att rektorn fattar beslut om utvecklingsområden och fördelar resurser utifrån de behov som har identifierats i analyserna. Skolans utvecklingsområden identifieras utifrån ovan redovisat analysarbete där lärarna involveras i arbetet och där det förs diskussioner i kollegiet i framtagandet av de gemensamma utvecklingsområdena. Identifierade utvecklingsområden under läsåret har bland annat varit att fler elever ska klara studierna genom att utveckla elevers uthållighet, matematikundervisningen och att utveckla gemensamma förhållningssätt kring värdegrundsarbetet. Lärare uppgger i intervju att de upplever utvecklingsområdena som relevanta utifrån elevernas behov. Skolans resurser fördelats utifrån att rektorn för diskussioner med lärarna om behovet av materiella resurser samt kring bemanning och ansvarsområden. Lärarna kan även lyfta resursbehov i sina egna kvalitetsanalyser. Rektorn följer sedan upp och analyserar resursfördelningen. Rektorn har bland annat sett att matematiksatsningen har gett svag effekt sett till investerade resurser. Rektorn uppgger även i intervju att det sker löpande justeringar där de bland annat tittar på schemaläggning utifrån identifierade behov.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag där lärarna får samverkansmöjligheter och där rektorn tydliggör arbets- och förhållningssätt och har en planerad introduktion av nya lärare. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn samt av inkommen information framgår att ledningen av det pedagogiska arbetet är uppdelat då rektorn och den biträdande rektorn ansvarar för att leda arbetet på olika program samtidigt som ledningen av skolans värdegrundsuppdrag har delegerats till skolans förstelärare. Skolans lärare upplever generellt att det finns goda samverkansmöjligheter där de samverkar vid såväl ämneslagsträffar som arbetslagsträffar enligt rullande schema veckovis. Mötena är strukturerade och används exempelvis för fortbildning och programlagens arbete. De större ämneslagen i svenska, matematik och engelska träffas en till två gånger i veckan. Det finns även ett kollegialt arbete kring matematik där ämneslaget för matematik ingår i ett innovation-, forskning- och utvecklingsprojekt (IFOU) med regelbundna träffar med lärande samtal. Lärare har tidigare även genomfört auskultationer för att sprida goda exempel vidare i kollegiet. Lärare uppgger samtidigt ett behov av ytterligare samverkansformer främst för de lärare som är ensamma i sina ämnen

och rektorn uppger i intervju att det därför har genomförts en översyn av samverkansmöjligheterna där rektorn inför nästkommande läsår ser över möjligheterna till ytterligare samverkanstid. Utöver dessa veckovisa möjligheter till samverkan arrangeras arbetsplatsträffar för all personal en gång i månaden. Såväl lärare som elevhälsa uppger att arbetsplatsträffarna är forum som rektorn använder för att tydliggöra arbets- och förhållningssätt och att rektorn varje vecka även går ut med ett veckobrev där arbets- och förhållningssätt kommuniceras. Lärare uppger att arbets- och förhållningssätt har blivit tydligare och att det under hösten har genomförts ett kollegialt arbete för att förtydliga förhållningssätt såsom bemötandet av skolans elever. Av granskningen framgår även att både nya behöriga och obehöriga lärare får en planerad introduktion som bland annat inkluderar en praktisk checklista, samtal med relevanta funktioner på skolan, däribland specialpedagog vid elevhälsan, men att de även tilldelas en mentor.

Rektorn leder och styr ett jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder och styr ett systematiskt jämställdhetsarbete. Rektorn kartlägger och följer upp kvinnors och mäns trygghetsresultat, studieresultat och i hur stor del jämställdhetsarbetet får genomslag i undervisningen, ämnesbaserat. Av samtliga intervjuer och av inkommen information framgår att skillnader mellan kvinnors och mäns studieresultat identifierats. En avvikelse är skillnaden i andelen kvinnor respektive män som tar examen där främst genomförandet av gymnasiearbetet har identifierats som en bakomliggande orsak. Ett arbete med detta har bedrivits under läsåret där rektorn har gett elevhälsan ett extra uppdrag att ha fokus på mäns studieresultat. Under gymnasiearbetets gång har tätare avstämningar skett med de män som haft svårt att komma igång och där har även stöd av lärare och specialpedagog satts in vid behov. Av intervju med elever framgår dock att genomslaget av åtgärden varierar. Jämställdhetsarbetets genomförande är en del av värdegrundsarbetet och har delegerats till en förstelärare där skolan bland annat arbetar med så kallade temamånader, där en av månaderna fokuserar på jämställdhet. Bland annat har kollegiet diskuterat hur jämställdhetsarbete och samtal om normer ska få genomslag i undervisningen. De har exempelvis tittat på utbildningsfilm och efteråt fört samtal om implementering av jämställdhetsarbetet i undervisningen, där även rektorn har deltagit. I Skolinspektionens enkät har lärare skattat i högre grad än övriga svarande lärare i riket att de upplever att kvinnor och män får samma möjligheter. I intervju uppger elever att kvinnor och män behandlas lika på skolan, dock har kvinnliga elever svarat lägre

än manliga i alla svars kategorier och lägre än övriga svarande kvinnor i riket i merparten av svars kategorierna i Skolinspektionens enkät¹. Flera elever uppger i intervju att det förekommer diskussioner om till exempel normer och jämställdhet i undervisningen relaterat till de globala målen. Samtidigt finns det elever som inte känner igen att de fört sådana diskussioner och elever som endast identifierar att jämställdhetsfrågor förekommer i vissa ämnen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom området men vill påtala vikten av att rektorn utifrån kartläggningen fortsätter att verka för att jämställdhetsarbetet får reellt genomslag i undervisningen för alla elever.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4–8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Undervisningen är till viss del strukturerad och varierad

Granskningen visar att undervisningen till viss del är strukturerad och att undervisningens syfte tydliggörs till stor del men det skiljer sig åt mellan lärare. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att vissa lärare förmedlar syfte i början av ett arbetsmoment där lärarna går igenom vad eleverna ska lära sig och varför. Elever uppger att lärarna går igenom det centrala innehållet, kommande examinationer och kursplaner samt knyter an till läroplanens krav. Skolinspektionens genomförda lektionsobservationer visar samtidigt att det varierar i vilken grad lärarna förmedlar syftet med den enskilda lektionen. Avseende struktur ska lärare i enlighet med skolans gemensamma struktur skriva upp dagordningen på tavlan men av intervju med elever framgår att det varierar mellan olika lärare i vilken grad detta sker. Lärare bekräftar även att de inte alltid skriver upp dagordningen i enlighet med skolans gemensamma struktur antingen

¹ Skolinspektionen 2023. Skolenkäten, resultat indexvärden- kön, våren 2023, Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

till följd av tidspress eller att de utgår från att eleverna redan är bekanta med planeringen som finns i den digitala skolplattformen. Såväl lärare som rektorn uppger att varje lektion ska innehålla en tydlig inledning och ett tydligt avslut. Lärare uppger dock att alla lärare inte har ett tydligt avslut och elever uppger i intervju att vissa lärare avslutar lektionerna hastigt utan att återknyta till syftet med lektionen eller har något sammanfattande avslut. Vid av Skolinspektionen observerade lektioner har de flesta lektionerna ett gemensamt avslut men det varierar huruvida läraren sammanfattar lektionen och knyter an till syftet.

Vidare framgår av granskningen att lärarna till stor del ger ett aktivt lärarstöd och att delar av undervisningen varierar. Även om lärare rör sig runt i klassrummen och ger eleverna hjälp att komma igång med arbetet så kommer inte vissa elever igång med arbetet eller klarar av att bibehålla engagemang under hela lektionen. Såväl rektorn som lärare uppger att lärarna är medvetna om vilka elever som behöver stöd för att komma igång med arbetet och att lärarna därför ger dessa elever extra hjälp, muntligt som visuellt såväl i grupp som individuellt, en bild som till stor del bekräftas av elever. Detta till trots framgår av Skolinspektionens observationer att det finns elever som ägnar hela eller delar av lektioner åt annat än skolarbetet, däribland datorspel, en bild som bekräftas av elever. Vid genomförda observationer framgår även att det varierar mellan lärare om de säkerställer att alla elever kommer igång med arbetet. Det framgår även att vissa lektioner har långa genomgångar på mellan 30 till 60 minuter och eleverna anger att lektionerna i vissa enskilda ämnen alltid har samma struktur med en lång genomgång som följs av enskilt arbete. Samtidigt uppger elever i intervju att det varierar från lärare till lärare och ämne till ämne om lektionerna är varierade. Rektorn har efter genomförda lektionsobservationer identifierat att det kan förekomma långa genomgångar och att det har förts kollegiala diskussioner om hur lärarna ska kunna bibehålla engagemang för alla elever där de exempelvis har pratat om att inte ha för långa genomgångar.

Eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande och i undervisningen

Granskningen visar att lärare i viss utsträckning utformar undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. Av inkommen information och av intervjuer med elever, elevhälsa, lärare och rektorn framgår att skolans elever genomför progressionssamtal två gånger per kurs med undervisande lärare där de får en inblick över hur de ligger till och vad de behöver utveckla. Elever uppger i intervju att det förekommer att lärare diskuterar lärstrategier med eleverna men att det inte förekommer särskilt ofta. Vidare framgår av Skolinspektionens genomförda lektionsobservationer att det förekommer naturliga inslag i undervis-

ningen där eleverna ges möjlighet att reflektera utan ett givet svar. Exempelvis får eleverna genomföra ett FN-spel där de får reflektera kring bilaterala relationer samt att eleverna får reflektera kring olika politiska partiers energipolitik och energipolitiska ställningstaganden i en gruppuppgift.

Vidare visar granskningen att elevers synpunkter inhämtas i syfte att utvärdera och utveckla undervisningen. Av intervju med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna regelbundet får utvärdera undervisningen. Utvärderingar genomförs såväl i slutet av varje läsår men även i slutet av varje avslutad kurs. Tidigare nämna progressionssamtalen är ett exempel på forum där lärare kan inhämta elevernas idéer kring undervisningen och vad eleverna önskar att arbeta mer med. Lärare ger i intervju exempel på att elever kan använda en digital loggbok för att dokumentera en bild av hur eleverna ser på undervisningen. Elever uppger även att lärare i mer praktiska kurser kan inhämta elevernas synpunkter på hur eleverna ser på upplägg och hur de vill arbeta, en bild som styrks av rektorn som uppger att vissa lärare tar in elevernas synpunkter, exempelvis på examinationsformer i början av moment. Dock varierar det i vilken grad elever upplever att de ges möjlighet till ett reellt inflytande på arbetsformer och innehåll i undervisningen. Elever uppger i intervju att de inte upplever att de får vara med och påverka undervisningens innehåll. Bilden motsägs dock av huvudmannens enkäter som visar på att eleverna upplever att de har ett inflytande och av Skolinspektionens enkät som visar att eleverna i år 2 i högre grad än övriga svarande elever i riket upplever att de får vara med och påverka hur de arbetar på lektionerna².

Lärarna arbetar i begränsad utsträckning med att stärka alla elevers tro på sin egen förmåga

Granskningen visar att lärarna överlag arbetar för att anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt så att den stimulerar och utmanar alla elever oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. I klassrummen finns anpassningar såsom hörselkåpor men även tillgång till inlästa läromedel för elever som behöver det. Skolan har även genomfört insatser där storleken på elevgruppen har reglerats och undervisning i mindre grupper har tillämpats för elever som behöver mer stöd. I intervju uppger lärare att elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling kan få fördjupningsuppgifter. Samtidigt uppger rektorn i intervju att de i kollegiet under det gångna året inte har arbetat särskilt mycket med hur de ska utmana elever och stimulera de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Elever uppger även att det varierar mellan

²Skolinspektionen 2023. Skolenkäten, resultat frågeområden och frågor – Inflytande, våren 2023, Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

olika ämnen och lärare om det finns extrauppgifter om eleverna blir klara snabbt och om dessa är på fördjupningsnivå.

Vidare framgår av granskningen att vissa lärare i begränsad utsträckning arbetar med elevernas självförtroende och i viss utsträckning förmedlar låga förväntningar på eleverna. Såväl av intervjuer med elever, lärare och rektorn som av Skolinspektionen genomförda lektionsobservationer framgår att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning lärarna stärker elevernas tro på sin egen förmåga. Lärare berömmar elever i klassrummet och kan medvetet rikta beröm mot elever som inte alltid får ta emot beröm för att stärka dessa elever. Samtidigt uppger en del elever i intervju att de inte upplever att lärarna motiverar eleverna och att lärare istället för att stärka eleverna kan uppmäna dem att inte gå en kurs för att det blir för svårt eller genom att hänvisa elever till resurstiden istället för att stödja under lektionerna. Bilden av att lärarna i begränsad utsträckning stärker elevernas tro på sig själva bekräftas samtidigt av Skolinspektionens enkät som visar att eleverna i år 2 i lägre grad än övriga svarande elever i riket upplever att lärarna får eleverna att tro på sig själva³. Vidare visar granskningen att lärarnas förväntningar på eleverna till viss del är beroende av elevernas prestationer och förmåga att ta eget ansvar. Lärare förmedlar förväntningar via ett så kallat kursblad där det framgår att eleverna ska komma i tid, ha med sig pennor, att mobiler samlas in och hur lektioner ska inledas och avslutas. Samtidigt uppger elever i intervju att lärares förväntningar hänger samman med elevers prestation där lärarna förmedlar höga förväntningar på elever som det går bra för men att lärare tenderar att ge upp elever som har det svårare. Vid Skolinspektionens genomförda lektionsobservationer observeras att enskilda elever kan ägna delar av eller stora delar av lektionspass åt annat än skolarbete och där det varierar om lärare försöker involvera dessa elever i lektionen. I vissa av observationerna riktar lärarna istället sin uppmärksamhet mot andra elever. Av intervju med lärare framgår det att olika lärare har olika förhållningssätt till att elever ägnar sig åt annat och förväntningarna som förmedlas gentemot eleverna är beroende på elevgruppen. Rektorn bekräftar i intervju att de för diskussioner inom kollegiet kring att lärarna inte har samma förväntningar på alla elever. Rektorn uppger att de därför gör ett utvecklingsarbete på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

³Skolinspektionen 2023. Skolenkäten, resultat frågeområden och frågor – Stimulans, våren 2023, Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

- Rektorn och lärarna behöver tillsammans hitta strategier för att visa höga förväntningar och motivera alla elever till lärande.

Granskningen visar att vissa lärare i begränsad utsträckning stärker alla elevers tro på sin egen förmåga och att förväntningar som förmedlas är beroende av elevens prestation och förmåga att ta eget ansvar. Det förekommer att enskilda elever kan ägna hela eller stora delar av lektioner åt annat än skolarbete samtidigt som det varierar om lärare försöker involvera eleverna i lektionen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn verkar för att lärare förmedlar höga förväntningar på eleverna, som utgår från en tro på att eleven kan nå längre och bortom den förväntan eleven kanske från början har på sig själv. Lärarnas förväntningar behöver möta eleverna på den kunskapsnivå de befinner sig och eleverna behöver utmanas därifrån. Här kan med fördel rektorn verka för att fortsätta det utvecklingsarbete som redan bedrivs på skolan med avsikten att eleverna ska möta undervisning där det ska se lika ut med avseende på förväntningar. Vidare kan rektorn verka för att lärarna arbetar med elevers motivation. Skolinspektionen vill här särskilt betona vikten av att arbeta med såväl elevers yttre motivation men även inre motivation genom att verka för att undervisningens aktiviteter anpassas till elevgruppen. Det kan exempelvis ske genom att läraren sätter in uppgifter i ett för eleverna angeläget sammanhang, anknyter till aktuella samhällsfrågor eller livet utanför skolan eller tydligt förklarar syftet och varför en viss uppgift är viktig. Här kan med fördel även rektorn verka för att lärarna ska öka sin variation i undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolan bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att personalen, under ledning av rektorn, medvetet arbetar för att skapa trygghet. Skolan följer upp och kartlägger elevers upplevda trygghet med enkäter varje termin. Utifrån enkätsvaren har skolan identifierat att områdena runt skåpen utgör en plats där eleverna kan uppleva en otrygghet. Skolan har därför vidtagit åtgär-

der och en lokalgrupp har sett över miljöerna kring skåpsutrymmen där skåp har flyttats och bänkar har upprättats för att förebygga trygghet. Även språkbruk har identifierats som ett riskområde där lärarna som följd i förebyggande syfte tar rundor i korridorerna och påtalar olämpligt språkbruk från eleverna. Såväl rektorn som lärare uppger även i intervju att den upplevda tryggheten på APL-platser följs upp och att skolan här inte har identifierat några risker. Skolans trygghetsarbete involverar all personal. I intervjuer med rektorn, elevhälsa, lärare och elever framgår att lärare exempelvis rör sig runt i de allmänna ytorna som ett främjande och förebyggande trygghetsarbete. Lärarna anpassar även såväl undervisningsmiljön som förhållningssätt utifrån elevgruppens behov där till exempel fasta placeringar nyttjas för att skapa en trygg miljö. Elevhälsan är involverade i kartläggningen av elevers trygghet bland annat genom diskussioner i elevhälsosamtal. Skolans studiecoacher fungerar även som koordinatörer i trygghetsarbetet där de samlar in information från lärare och sedan förmedlar vidare vid elevhälsomöten. Skolans kurator är även inne i klasser och arbetar förebyggande utifrån den analys som görs av skolans enkäter och inkomna kränkingsanmälningar. Skolans lärare uppger i intervju att de upplever att det finns ett gemensamt trygghetsarbete på skolan där lärare även betonar vikten av en öppenhet så att elever känner att de har någon att vända sig till vid behov. I intervju bekräftar elever bilden av en god relation med lärarna där de vet vem de kan prata med om de behöver hjälp. Elever beskriver även att de generellt upplever en trygghet på skolan och att skolans storlek bidrar till relationsbyggande mellan elever. Elever uppger även att deras upplevelse är att lärare i det fall kränkningar skulle förekomma skulle agera.

Det finns till viss del ett systematiskt arbete kring studieron

Granskningen visar att det till viss del finns ett systematiskt och medvetet arbete med att skapa studiero på skolan men att lärare har olika syn på hur de ska arbeta vilket bidrar till att studieron delvis brister. Elevernas upplevda studiero följs upp och analyseras och skolan har identifierat var studieron fungerar bra eller mindre bra. Riktade insatser har genomförts där bland annat elevhälsan och specialpedagogen har involverats i det fall kartläggningar av olika slag har indikerat på utmaningar i specifika klasser eller kring enskilda elever. Exempelvis har lärare fått stöd och identifierade klasser har delats in i små undervisningsgrupper. Eleverna har involverats i arbetet med studieron och framtagandet av ordningsregler. I början av terminen diskuterar elever ordningsreglerna och får skriva på ett avtal om att till exempel mobiltelefoner ska lämnas in i början av lektionen och eleverna får lämnat synpunkter på insatser. Dock framgår det av samtliga intervjuer och av lektonsobservationer att lärare tillämpar olika förhållningssätt gällande studiero i klassrummet, med effekten att vissa elever under hela eller delar av lektioner kan ägna sig åt annat än skolarbete utan att lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder. Bland annat observeras elever spela dataspel under lektionstid

och elever uppger att det kan vara hög ljudnivå under lektionerna samt att vissa lärare inte säger till tillräckligt samt att respekten mellan elever och lärare delvis saknas. Skolan har därför arbetat i lärarkollegiet för att visa på metoder som lärare ska arbeta med. Rektorn beskriver att det har genomförts ett omtag där skolans lärare tidigare utgick från en tanke där de kunde ha sina egna regler i klassrummet men där det nu ska finnas gemensamma regler. Rektorn uppger att studieron har blivit bättre men att fortsatt arbete krävs.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna skapa en samsyn och gemensamma förhållningssätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Granskningen visar att det samlade arbetet med att skapa studiero endast till viss del får genomslag i undervisningen och att de åtgärder lärare vidtar inte har tillräcklig effekt. Konsekvensen av detta är att det återkommande finns elever som ägnar sig åt annat än skolarbete.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn intensifierar det påbörjade arbetet kring att skapa studiero och att såväl lärare som elever fortsatt aktivt involveras i arbetet. För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero bör skolan som helhet ha ett gemensamt förhållningssätt kring detta arbete. För att åstadkomma en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. Dels behöver kollegiet systematiskt arbeta förebyggande men även hitta åtgärdande metoder för hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår. Rektorn kan därför fortsätta skapa forum för skolans personal att finna gemensamma förhållningssätt. Rektorn behöver tydliggöra vilka effekter som arbetet med studiero förväntas ge och följa upp hur arbetet genomförs och vilka effekterna blir. Det kan också behövas mer fördjupande orsaksanalyser i de fall där rektorn identifierat utmaningar med studieron för att kunna sätta in träffsäkra åtgärder. Eftersom genomförandet av undervisningen i hög grad påverkar studieron är också arbetet med att utveckla undervisningen, så att elever i större utsträckning möter en variationsrik och strukturerad undervisning där lärare har höga förväntningar på eleverna, en del i att förbättra studieron på skolan. Som stöd i arbetet och en möjlig utgångspunkt för

ett fördjupat och fortsatt arbete kring studiero kan skolan tar del av Skolinspektionens granskningsrapport Skolans arbete för att säkerställa studiero⁴.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22–25 a §§ skollagen

8 kap. 2–3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i hög utsträckning.

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att samverka kring och kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Lärare använder sig av olika metoder för att bedöma elevernas kunskaper så som olika examinationsformer samt att det eleverna gör på lektionerna vägs in i bedömningen. Examinationsformerna kan även anpassas utifrån elevernas förutsättningar, exempelvis har elever fått visa upp sina kunskaper genom att skapa mässmontrar. För de elever som går på ett yrkesprogram så bedöms elevernas kunskaper baserat på arbetet på APL utifrån relevanta betygskriterier. Genom ett trepartssamtal mellan yrkeslärare, APL-handledare och elev får läraren underlag för bedömning. Under läsåret har det även genomförts en insats för att höja bedömningskompetensen där alla lärare har gått kursen bedömning och betygssättning vid Karlstads universitet. Lärare uppger även att de har fört diskussioner i kollegiet kring hur nationella prov särskilt ska beaktas vid betygssättning.

Vidare visar granskningen att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor. Det finns avsatt tid för sambedömning och att samrättning av prov sker i majoriteten av ämnena. Sambedömning sker i ämneslagen där det finns en tydlig agenda för sambedömningstillfällen och där det förs anteckningar vid tillfällena samtidigt som bedömningsdiskussioner och kvalitetssäkring av bedömningar sker genom löpande diskussioner i ämneslagen. Även samrättning av nationella prov sker organiserat där lärare uppger att nationella prov rättas avidentifierat. Lärare ges även möjlighet till extern samverkan kring bedömning där de nationella proven sambedöms med

⁴ Skolinspektionen 2016. Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också.

andra gymnasieskolor i Linköping. Lärare uppger i intervju att en av skolans förstelärare haft i uppdrag att genomföra ett arbete kring formativ bedömning på uppdrag av rektorn där diskussioner förts tvärgruppsvis- och ämnesgruppsvis. Vidare framgår av granskningen att obehöriga lärare får stöd kontinuerligt under året där de har gemensamma möten med rektorn men även har stöd från ämneslaget samt att nyanställda lärare har en mentor som ger stöd i bedömningsfrågor. Bilden av att skolans lärare samverkar kring bedömning och betygssättning bekräftas av Skolinspektionens enkät som visar att skolans lärare i högre grad än övriga svarande lärare i riket anger att de samverkar med sina kollegor kring bedömning och betygssättning⁵.

Rektorn analyserar avvikelser i betyg och omdömen

Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader och avvikelser i betyg och diskuterar eventuella avvikelser med lärarna. I intervju med lärare framkommer att jämförelser görs av såväl olika klasser som resultat för män och kvinnor för att identifiera skillnader och avvikelser. Vid tidpunkten för granskningen är årets betygsanalys ännu inte färdigställd. Rektorn identifierar ändå att en skillnad från föregående läsår där män har lägre resultat och att många inte klarade gymnasiearbetet. Såväl lärare som rektorn uppger att diskussioner annars främst har rört diskrepans mellan resultat på nationella prov och betyg. Av inkommen information framgår en hög korrelation mellan nationella provresultat och betyg i matematik. I engelska framgår att korrelationen har ökat där såväl andelen elever som får lägre betyg än provresultatet som andelen elever som får högre betyg än provresultatet har minskat. I svenska har andelen elever som får ett högre betyg än provresultat minskat men fortsatt kvarstår signifikanta avvikelser. I intervju med rektorn framkommer att rektorn i det fall där avvikelser identifierats diskuterar detta med läraren som får redogöra för sina betygsunderlag i jämförelse med nationella provet. Även vid andra avvikelser för rektorn en dialog med lärare där de får beskriva hur det sett ut och varför, till exempel att en elev presterat mycket bättre i en kurs jämfört med en annan där läraren skulle få redogöra för vilka examinationer som genomförts. I intervjuer med lärare och av inkommen information framgår vissa förklaringar till avvikelserna mellan resultat från nationella prov och betyg i svenska såsom att eleverna presterade sämre vid de nationella proven då orsaker såsom tidspressen, allvaret i situationen, dagsformen och den miljö de examinerats i. Huvudmannen uppger i informationsunderlaget att lärarna har tagit i beaktande komplexiteten i de nationella proven relativt till elevernas progression under kursen som helhet.

⁵ Skolinspektionen 2023. Skolenkäten, resultat frågeområden och frågor – Bedömning och betygssättning, våren 2023, Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom området men mot bakgrund av de återkommande avvikelserna vill Skolinspektionen påtala vikten av att rektorn fortsätter sitt arbete med att identifiera och analysera avvikelser i betygsättningen i syfte att motverka avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg.

Beslutet har fattats av Sofia Granberg, utredare.

I den slutliga handläggningen har Henrik Ohlsson Westin, utredare (föredragande) och Åsa Pleiner, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 8–9 april 2024. Besöket genomfördes av utredarna Henrik Ohlsson Westin och Åsa Pleiner.

Klara Teoretiska Gymnasium Linköping är en gymnasieskola i Linköping kommun som erbjuder ekonomiprogrammet, försäljnings- och serviceprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet. Huvudman för skolan är KLARA Gymnasium Kunskap AB. Vid tidpunkten för granskningen var cirka 400 elever inskrivna vid gymnasieskolan.